

PODNEBNI ZNANSTVENIKI STREZNILI POLITIKE

Konec premoga in nafte mora priti hitro

Greenpeace CEE v Sloveniji: Sporočilo za javnost

Ljubljana/Inčon 8. oktober 2018 Vodilni svetovni znanstveniki so danes poskrbeli za nujno streznitev držav sveta. Medvladni forum o podnebnih spremembah (IPCC) je namreč objavil [najpomembnejše poročilo podnebne znanosti](#) doslej. Podnebni znanstveniki so razkrili, da je pred nami ogromna in nujna naloga omejitve globalnega segrevanja, ki bo zahteval zelo hitro in korenito rezanje emisij CO₂.

Posebno poročilo IPCC o omejitvi dviga globalne temperature na 1,5 °C kaže, da je potrebno **globalne emisije do leta 2030 praktično prepoloviti, najkasneje do sredine stoletja pa jih spraviti na neto ničelno stopnjo**. Če se bo globalno segrevanje nadaljevalo s trenutnim tempom, naj bi dvig globalne temperature presegel 1,5 stopinje že med letoma 2030 in 2052, kar pomeni, da je zmanjšanje emisij še toliko nujnejše – najbolje je, da se začno emisije hitro nižati v naslednjih letih.

Za omejitev dviga temperature na 1,5 °C bi morali globalno **porabo premoga do leta 2030 zmanjšati vsaj za dve tretjini**, do leta 2050 pa jo praktično odpraviti. **Obnovljivi viri energije bi zagotavljali 70-85 % elektrike leta 2050**, trendi pa kažejo tudi večji potencial. Poročilo ugotavlja, da velik napredek sončne in vetrne energiji kot tudi skladiščenja električne energije nakazuje, da se je tranzicija že začela.

Prav tako bi se morala hitro zmanjševati poraba nafte in zemeljskega plina. Po scenariju, ki se ne zanaša na tehnologije za odstranjevanje CO₂, bi **morali do leta 2030 porabo nafte zmanjšati 37 % do leta 2030** v primerjavi z letom 2010.

Katja Huš, predstavnica Greenpeace CEE v Sloveniji, je nova dognanja komentirala:

»Gledamo resnici v oči in lahko nas skrbi. A skrb nas mora pognati v hitre in nujne spremembe, saj bodo najpomembnejša prav naslednja leta. Vemo, kaj je treba narediti, na voljo pa imamo vso znanje in tehnologije. Medtem ko so pretekle slovenske vlade bodisi leporečile bodisi postavljale termoelektrarne in subvencionirale uničevanje podnebja, mora Vlada Marjana Šarca prekiniti s škodljivimi politikami preteklih let. Prav tako ne potrebujemo sladkih besed, temveč konkretne in premišljene spremembe, ki bodo v dobro vseh nas: z našim denarjem se ne sme več hraniti umazane energije, v naslednjih letih moramo zmanjšati število avtov na cestah in olajšati uporabo vlakov, stavbe, v katerih bivamo in delamo, moramo narediti manj potratne, ljudem omogočiti, da skupaj postavljajo sončne elektrarne in vetrnice, vlada pa se mora skupaj z delavci začeti pripravljati na predčasno zapiranje TEŠ. Na nič manj ne smemo pristati. Imamo čas za reševanje podnebne krize, a nimamo več časa za izgovore.«

Podnebju škodljive subvencije so v zadnjih desetih letih v Sloveniji narasle, iz 80 € milijonov leta 2008 do 123 € milijonov leta 2016¹, fosilna goriva pa so leta 2016 dobila še dodatnih 32 € milijonov iz podporne sheme za OVE in SPTE (soproizvodnja toplote in električne energije)².

Do danes smo svet že segreli za 1 °C in soočamo se s čedalje bolj uničujočimi sušami, poplavami, vročinskimi valovi, požari, neurji... Kmetje po vsej Evropi so letos izgubili več kot 12 odstotkov [žitnih posevkov](#), kar neizogibno vpliva na cene osnovnih živil, kot so kruh in testenine. V petih državah EU so morali delno ali popolnoma zaustaviti [jedrske elektrarne](#), saj je bila voda, potrebna za ohlajitev reaktorjev, preveč vroča. Preteklo leto je Slovenijo opustošila ekstremna suša, ki je uničila več kot tretjino pridelka in [ustvarila 65 milijonov evrov](#)

¹ Podnebno ogledalo: Kazalci za spremljanje izvajanja OP TGP (10. April 2018), str. 84-86.

² Agencija za energijo. [Poročilo o stanju na področju energetike 2017](#), str. 34.

[škode v kmetijstvu](#). V zadnjih 50 letih smo doživeli 20 kmetijskih suš, kar [12 od teh pa jih je bilo po letu 2000](#).

Če bi prekoračili mejo 1,5 °C, in planet segreli na 2°C, bi ljudi kot tudi živali in rastline izpostavili mnogo večjim tveganjem. »Le« te pol stopinje bolj segreto ozračje bi pomenilo, da bi se število ljudi, ki bi bilo izpostavljeno pomanjkanju vode zaradi podnebnih sprememb, povečalo za kar 50 %, 4-krat več ljudi bi bilo izpostavljeno revščini, 10-krat več ljudi bi bilo izpostavljeno zmanjšanju pridelka, 400 milijonov več ljudi bi bilo redno izpostavljenih ekstremnim vročinskim valovom. Za države ob Mediteranu bi se [podvojilo bi se pomanjkanje vodnih virov](#) in znatno povečalo tveganja za suše. Izguba ledu na Antarktiki in Grenlandiji bi lahko dosegla kritično raven in vodila v večmetrski dvig morja v naslednjih stoletjih.

Če države izpolnijo svoje trenutne cilje, bi otroci, ki se rodijo danes, lahko živeli v svetu, ki je segret za več kot 3 stopinje Celzija - takšnih pogojev človeška vrsta še ni izkusila, saj so nazadnje vladali pred 3 milijoni let, v Pliocenski dobi, ko je bila severna polobla brez ledenikov in ledenih plošč, morje je bilo za 25 metrov višje kot danes, Amazonski deževni gozd pa je bil podoben savani, podvržen sušam in požarom.

Jennifer Morgan, izvršna direktorica Greenpeacea International, pravi:

»Planet gori. Če želimo preprečiti še več teh tragičnih požarov, hudih neviht in izgube človeških življenj, moramo v naslednjem desetletju na globalni ravni zmanjšati emisije za polovico. To je ogromen izziv, a je uresničljiv, in za milijone ljudi po vsem svetu, še posebej za bolj ranljive, je uresničevanje tega cilja vprašanje življenja in smrti.

To poročilo IPCC je edinstveno in predstavlja najpomembnejše poročilo podnebne znanosti doslej. Voditelji držav in podjetij ga ne morejo prezreti – pokazati morajo, da razumejo znanost, ter ukrepati v skladu z urgentnostjo, ki jo zahteva položaj. Toda vsak izmed nas ima svojo vlogo pri tem. Vsak mora storiti vse v svoji moči za spremembo vedenja in za uresničevanje načrta, ki ga vsebuje poročilo IPCC.«

Posebno sporočilo bo neposredno prispevalo k [dialogu Talanoa](#), ki se bo zaključil decembra letos na letni podnebni konferenci OZN (COP24), in bo služilo kot vodilo državam pri okrepitevi njihovih podnebnih akcijskih načrtov.

Več o poročilu si lahko preberete v Greenpeacovi [analizi](#) ključnih ugotovitev.

Kontakt:

Katja Huš, Greenpeace CEE v Sloveniji, katja.hus@greenpeace.org, +386 40 981 621.

To sporočilo lahko najdete tudi na
www.greenpeace.si

Greenpeace je neodvisna globalna organizacija, ki si preko kampanj prizadeva za spremembo odnosov in vedenja, zaščito in ohranitev okolja ter za promocijo miru. Za svoje delovanje ne sprejema finančnih sredstev inštitucij EU, vlad, korporacij ali političnih strank.